

Nie tylko Chopin

Tomasz Cyz \ „Polskie koncerty fortepianowe epoki neoromantyzmu nie są liczne, a do tego większość z nich pozostaje zapomniana (także na skutek braku edycji wykonawczych). Stosunkowo często prezentowane dzieło Paderewskiego długo stanowiło tu wyjątek. Dopiero w ostatnich latach można zauważyć wzrost zainteresowania tymi kompozycjami i nie do przecenienia są tu zasługi brytyjskiego pianisty Jonathana Płowrighta” – tak szkic wprowadzający w materię muzyki zawartej na płycie kończy Piotr Maculewicz.

Czy to wszystko wina Chopina? Czyż nie tak wybitne jak inne gatunki i formy stworzone przez tego kompozytora dwa koncerty fortepianowe zamknęły wyobraźnię jego następców? Kiedy słucha się *Koncertu fortepianowego a-moll op. 17 (1888)* Ignacego Jana Paderewskiego, tego kompleksu w ogóle nie czuć. Ale czyż Paderewskiego – kompozytora, a także dyplomatę, męża stanu, premiera – takie sprawy jak kompleksy (polskie) mogły zajmować? Nie mogły. Dlatego był tym, kim był. Słychać, że dla Płowrighta kompozycje Paderewskiego były jednymi z pierwszych, od których rozpoczął przygodę z polską muzyką. On ma ją pod palcami, w sercu, w duszy. Płyną we wspólnym nurcie. Po wysłuchaniu tego ponad półgodzinnego *Koncertu* (brawa też dla orkiestry Sinfonia Iuventus) można by powtórzyć za Janem Kleczyńskim, który po prawykonaniu w 1889 roku pisał: „[...] tematy śliczne, pełne serdeczności w pierwszej mazurkowej części, poetyczne w *Romansie*, pełne namiętności w *Finale*, [...] solowy instrument traktowany jest wybornie”. Środkowa część jest w tym wykonaniu czystym liryzmem (dialog fortepianu ze skrzypcami, potem z wiończelą) z ducha polskim.

Na otwarciu płyty Łukasz Borowicz – od lat latający dziury narodowej pamięci odkrywającymi partyturami polskich kompozytorów – zaproponował *Rapsodię symfoniczną na fortepian i orkiestrę op. 23 (1900)* Zygmunta Stojowskiego. Po raz pierwszy nagrań. Ileż kolorów jest w tym utworze, jaka nostalgia, liryzm, epicki heroizm. Wreszcie: jaka wirtuozeria. Borowicz z Płowrightem i muzykami SI bezbłędnie wychwytyją zmienne stany tej muzyki, odmalowują rozmaite jej barwy i odcienie. Aż dziw, że nikt tego wcześniej przed nimi nie nagrał. —

1 CD, WARNER CLASSICS 2017,
01902 9 57875 6 1

Paderewski, Stojowski.
Muzyka polska na fortepian i orkiestrę.
Jonathan Płowright (fort.), Polska Orkiestra Sinfonia Iuventus, Łukasz Borowicz (dyr.)